

SUZIE RUZIE IN HET DIEPE
Jaap Robben
Benjamin Leroy (ill.)
Gottmer
(door Ann Van De Sompel)

OVER DE MAKERS

“Jaap Robben” (°1984, Oosterhout NB) is schrijver/dichter en theatermaker. Hij wilde vroeger eigenlijk Afrikaan worden en archeoloog, maar rondde eerst zijn studie Milieu- Maatschappij wetenschappen af en ging vervolgens naar de Koningstheater Akademie in Den Bosch. Van september 2008 tot oktober 2010 was Jaap de Stadsdichter van Nijmegen. Inmiddels woont hij in een oude boerderij in een klein dorpje aan de Rijn in Duitsland, niet ver van Nijmegen. Of zoals sommige mensen zeggen: ‘niet in the middle of nowhere, maar daar nog achter.’

Bron: <https://jaaprobben.wordpress.com/biografie/>

Benjamin Leroy (°1980, Neerpelt) studeert in 2003 af aan de Provinciale Hogeschool Limburg en debuteert in 2004. Hij maakt niet alleen illustraties voor kinderboeken. Hij tekent ook voor tijdschriften en kalenders, maakt huwelijkskaarten of tekeningen voor theaterflyers.

“Het werk van Benjamin Leroy kenmerkt zich door een speelse mix van emotie, humor en absurdisme. Hij bouwt zijn tekeningen graag in lagen, waarbij je steeds iets nieuws kan ontdekken. Een detail zoals een hond die een boom omver plast, een beer met een bolhoed of een boot in de lucht. Sommige van zijn illustraties zijn bijna zoekplaten. Leuk om weten is dat hij zijn konijn Frits in al zijn boeken probeert te verstoppen. (...)”

Benjamin Leroy werkt met de materialen die hij op zijn tekentafel vindt: gekleurd papier, balpen, kleurpotlood, acryl, schildersplakband, penselen... Toeval speelt daarbij een grote rol. Een vlek, een omgekeerde foto, een verkleurd papier... alles kan een aanzet zijn tot een tekening. Zijn werk is vaak uitbundig en fragiel tegelijk, het kent een grote verscheidenheid en heeft tegelijk een sterk persoonlijke handtekening.”

Bron: <http://www.merel-benjamin.be/>

1. VOOR HET LEZEN

Naar het zwembad

Houd met de juryleden een gesprek over het zwembad.

Indien mogelijk kun je je verkleden als badmeester (een short (misschien een rode), een T-shirt, een paar badslippers, een fluitje, een (chrono)polshorloge, een haak of een net,... zijn hiervoor uitgelezen attributen). Speel een rollenspel met de juryleden over wat mag en niet mag in het zwembad. Zowel bij het rollenspel als het kringgesprek kun je volgende zaken aan bod laten komen:

- Rennen in het zwembad.
- Je beurt (niet) afwachten.
- Je omkleden en je kleren (al dan niet) weghangen.
- Zwaaien met de deuren (zonder om te zien).
- Plassen voor je naar het zwembad gaat.
- Douchen vooraleer je in het zwembad gaat.
- De rol van de badmeester.
- Lawaai in het zwembad.
- Wie zwemt in het diepe, wie speelt in het peuterbad?

- Wie heeft een zwembrevet?
- Andere mensen of kinderen nat spatten.
- Baantjes zwemmen.

Bespreek samen met de juryleden de kft van het boek:

- Wie kent Suzie Ruzie?
- Waar zou Suzie Ruzie zijn?
- Hoe oud zou Suzie Ruzie zijn? / Heeft ze dezelfde leeftijd als de juryleden of is ze jonger?
- Wat denk je, kan Suzie Ruzie al zwemmen?
- Welke soort haak hangt in de zwembroek van Suzie Ruzie? Is dit een haak waar je vissen mee kan vangen?
- Moet Suzie Ruzie gered worden?

Wek nieuwsgierigheid door de titel voor te lezen:

- Wie van jullie durft al in het diepe?
- Wie zat er al eens per ongeluk in het diepe?
- Wie kan zwemmen met een plankje?
- Wie heeft nog vleugeltjes / blokjes (zwemgordel) nodig?
- Wie draagt een duikbril?
- Ken je een snorkel?

Ondeugend zijn

Houd met de juryleden een gesprek over 'ondeugend zijn'. Het is belangrijk om voor jezelf eerst de begrippen ondeugend zijn, stout zijn, plagen en pesten scherp te hebben voor je hiermee met de juryleden aan de slag gaat. In bijlage vind je een korte beschrijving.

- Wie is er al eens stout of ondeugend geweest?
- Hoe voelde dit?
- Wat waren de gevolgen?

2. TIJDENS HET LEZEN

Doe het boek open en bekijk de verschillende zwemstijlen van Suzie Ruzie in een wervelstroom. Deze pagina geeft al aan dat er heel wat vaart in het boek zit.

Bekijk de titelpagina. Suzie Ruzie drijft op het water en er komt als het ware een fontein van water uit haar mond. Laat de juryleden diep ademhalen (alsof je gaat zwemmen) vooraleer jullie samen het boek bekijken.

De vlotte, levendige tekst op rijm laat zich uitstekend voorlezen. Bekijk pagina per pagina en geef de juryleden zeer veel inbreng.

Enkele tips bij het voorlezen:

- Laat de juryleden de prenten in zich opnemen terwijl jij de tekst voorleest.
- Leg klemtonen bij de woorden die in het rood gedrukt zijn.
- Misschien merken de juryleden nu al op dat de tekst in rijm geschreven is. Indien dit niet zo is, komt dit bij de bespreking aan bod. In de passage waar Suzie Ruzie in het diepe springt, wordt reeds een voorzet gegeven. Juryleden kunnen zelf aanvullen.
- De tekeningen zijn gedetailleerd en doorspekt met heel wat humor. Het is moeilijk om alle details en grappen in een eerste lezing op te merken.
- Volg vooral Suzie Ruzie en haar hond.
- Lees de passages van de badmeester streng en gebiedend voor.
- Lees de passage met de oma's klagend en verontwaardigd voor.
- Laat de juryleden mee fantaseren wat er zal gebeuren.

Bekijk tot slot de laatste kaftpagina:

- Is de zwemstijl van Suzie Ruzie veranderd?
- Wat is haar hond verloren?
- Heb je opgemerkt dat ze steeds een andere zwembroek draagt? (ook op de allereerste pagina!)
- Op de laatste afbeelding van Suzie Ruzie wordt ze voorgesteld als een haai. Is ze werkelijk als een haai tekeer gegaan in het zwembad? Of is haar laatste grap dat ze als een haai in je vingers dreigt te bijten terwijl jij de laatste pagina van het boekje dichtklapt?

3. NA HET LEZEN

Rijm

De tekst is heel vlot en levendig op rijm geschreven. Er worden reeds bij bepaalde passages fijne voorzetten gegeven. Ga samen met de juryleden op zoek naar meer rijmwoorden (dit mogen uiteraard nonsensrijmen zijn):

- Dag – mag – zag – rag – plag – ...
- Wast – plast – kast – mast – last – vast – ...
- Ruiken – duiken – fnuiken – luiken – (dikke) buiken –
- Kent – rent – vent – tent – krent – ...
- Zingen – springen – kringen – dingen – wringen – ...
- Oma's – zwemdiploma's – axioma's – aroma – (stoma) ...
- Meneer – meer – zeer – (te) keer – veer – deer – ...
- Zat – nat – bad – (water)rat – dat – (bad)mat – glad – plat – flat – krat – ...
- Blijven – drijven – klijven – rijven – wijven – lijven –
- Roep – poep – soep – loep – doep – koep – zoep – ...
- Redt – let – met – vet – bed – zet – ...

Personages

- Suzie Ruzie en haar hond:
 - o Bekijk de tegenstelling van Suzie Ruzie (ondeugend) en haar hond die eerder volgbaar en gedwee is. Suzie Ruzie durft veel, is heel vindingrijk en komt op een geweldig idee!
 - o Merk op hoe haar hond beschuldigd wordt van het drolletje in het peuterbad.
 - o Het ondeugende in Suzie Ruzie is zo herkenbaar dat de juryleden snel een warme band met haar zullen hebben.
- De badmeester:
 - o Deze man is heel verantwoordelijk en moet ervoor zorgen dat alles in het zwembad ordelijk verloopt. Met Suzie Ruzie in de buurt is dit geen sinecure. Hij heeft met moeite gezag over deze wervelende peuter in het bad. Hij reageert streng, nors en geïrriteerd.
- De wachtenden:
 - o Wat doen de mensen in een wachtrij? (Geduldig wachten, naar de smartphone luisteren, hun kleuter entertainen, lippen rood maken.)
 - o Wat doe jij als je ergens lang moet wachten?
 - o Is het leuk als iemand jou voorbijsteekt?
- De gluurder in de kleedkamer:
 - o Heb jij al eens iemand begluurt of in de gaten gehouden?
 - o Heb jij al eens onder de cabine in het zwembad (of een pashokje) gekeken?
- De oma's:
 - o Hoe kun je zien dat dit oma's zijn? (De dames hebben rimpels en grijze haren. Hebben zij kleinkinderen? Welke peuter hoort bij welke oma? Hebben zij wel peuters daar in het zwembad? Zou de oma van Suzie Ruzie er ook bij zijn?)
 - o Waarom zouden de oma's zo verschrikt kijken? (Bij het passeren van Suzie Ruzie wordt hun kapsel helemaal geruïneerd.)
- De kabouter:
 - o Waar vind je de kabouter terug? (Op de pagina van de kleedkamer en op de pagina waar de mensen onzacht tegen elkaar aan botsen)
- De kinderen in het peuterbad:
 - o Kun je achterhalen welke peuter bij welke mama (oma) hoort? Kijk hiervoor naar de wachtenden in de rij, naar de mensen onder de douche en wat er zich afspeelt in het peuterbad.
- De clown-fontein:
 - o Ook deze heeft genoeg van Suzie's dolle fratsen en kijkt triest toe hoe de badmeester het keuteltje uit het peuterbad vist.

Einde

- Had je verwacht dat Suzie Ruzie dit zou durven?

- Is het verhaal echt afgelopen voor jou?
- Of verwachtte je nog meer dulle fratsen van Suzie Ruzie?
- Heb jij ooit al eens in het (zwem)bad gepoept?

Illustraties

Humor

- Wat maakt het boek zo grappig?
 - Is de tekst zonder de tekeningen ook zo grappig?
- Bestudeer samen met de juryleden de afbeeldingen. Ze zitten vol grapjes en hilarische details. Hoe langer je kijkt, hoe meer zaken je aan het lachen brengen.

- Met welke grap moest je het hardst lachen?
- Welke grap vind je eerder flauw?

Enkele voorbeelden:

- De kabouter in zwembroek die de deur tegen zijn neus krijgt.
- De man die bijna niet uit de kleedcabine durft te komen.
- De man die stiekem over het tussenschot van de kleedcabine gluurt.
- De enorme billen van een mevrouw in een enorm badpak.
- Suzie Ruzie die als 'een bommetje' in het diepe springt.
- De deftige, oudere dametjes die hun kapsel geruïneerd zien door het gespetter van Suzie Ruzie.
- De 'botsing' van de vele mensen doordat Suzie Ruzie niet in haar baantje blijft.
- De dame die het bovenstuk van haar bikini verliest.
- De dikke dame en de heer die vrij onzacht tegen elkaar botsen.
- Suzie Ruzie die het rood-witte snoer stuk zwemt.
- En de dame of heer met zwemvliezen die verstrikt geraakt in dit snoer.
- De hond van Suzie Ruzie die heel gedwee met het plankje in het zwembad zwemt.
- Het water dat in Suzie Ruzie haar zwembril terecht komt.
- De badmeester die Suzie Ruzie uit het water vist met de haak aan haar zwembroek zodat je haar bilspleetje ziet.
- De kleine jongen die zijn gieter leeg giet over Suzie's hoofd.
- De peuters die schrikken van het keuteltje.
- Suzie Ruzie die stiekem in het diepe stapt.

Stijl

De verschillende personages zijn eerder karikaturaal getekend. Benjamin Leroy maakt gebruik van overdrijvingen:

- Een dikke dame is echt heel dik
- Haar peuter ziet er al even mollig uit.
- De slanke dame is dan overdreven slank.
- Wie behaard is, heeft overdreven veel haar over z'n hele lijf.

De grote, bolle ogen spreken en dragen onmiskenbaar bij tot hun levendige mimiek.

In de prenten zit heel veel beweging en dynamiek.

De relatie tussen tekst en beeld

De sfeer in het hele boek is hilarisch. Suzie Ruzie raast in een ijtempo over de pagina's. Er zit veel vaart in het verhaal. Het gaat steeds van kwaad naar erger. De spanning wordt opgebouwd en gaat in stijgende lijn naar het einde toe. De lezer vermoedt dat het keuteltje van Suzie Ruzie komt, terwijl iedereen in de omgeving haar hond met de vinger nawijst. En... Is het nu werkelijk een mensenkeutel of hondendrol? Wie ziet het verschil? Bekijk hiervoor de mimiek van de peuters en Suzie Ruzie haar hond op de laatste twee pagina's.

De wervelende illustraties sluiten heel sterk aan bij de tekst en omgekeerd. De opwindende Suzie Ruzie is heel voelbaar in de tekst én de tekeningen. Suzie Ruzie zet zoals in de andere boekjes het hele kot op stelten en dit gegeven wordt heel sterk gemaakt door de beelden. De tekst kan niet zonder de illustraties en omgekeerd:

- Let er maar eens op hoe mensen zich wassen.

- Het woord springen is niet geschreven maar iedereen ziet dat Suzie Ruzie als 'een bommetje' springt.
- Je ziet de oude oma's werkelijk mopperen.
- Je ziet dat de andere badgasten enorm misnoegd zijn wanneer ze geconfronteerd worden met de kleine wervelstorm.
- De badmeester kan niet verstoppen dat hij het werkelijk 'zat' is. Zijn mimiek spreekt boekdelen.
- En... wordt de impact van 'het keuteltje' versterkt door de herhaling van het lidwoord 'het' of is dit een zetfout?

Ondeugend zijn in het zwembad

De juryleden zullen heel wat herkennen. Alles wordt heel logisch en herkenbaar voorgesteld. De schrijver en illustrator nemen de juryleden mee in een fantasierijk en gedurfd verhaal:

- Wie heeft nog nooit iemand stiekem voorbij gestoken?
- Wie gluurde nog nooit onder of boven een kleedcabine?
- Wie plaste nog nooit onder de douche?
- Wie liep er nog nooit in een zwembad?
- Wie sprong nog nooit als een 'bommetje' in het zwembad?
- Wie spatte nog nooit iemand nat?
- Wie heeft er nog nooit in een (zwem)bad gepoept?

Al deze verboden zaken die (zogezegd) niemand doet maar waar toch iedereen notie van heeft, maken het geheel zo hilarisch en herkenbaar.

Creatieve verwerking

Uitbeelden

Laat de juryleden de verschillende zwembewegingen nabootsen:

- Crawl
- Schoolslag
- Vlinderslag

Laat hen doen alsof ze:

- Rennen.
- Iets laten vallen.
- Een deur tegen hun neus krijgen.
- Over de rand gluren.
- Iets oprapen van de grond.
- Dringend moeten plassen.
- Schrik hebben van water.

Je kunt hier een spelletje van maken. Je fluistert een uitbeeldingsopdracht in het oor van één jurylid. Dit jurylid beeldt uit en de rest raadt wat uitgebeeld wordt.

De koning zegt

De begeleider geeft opdrachten. Laat je hierbij inspireren door het thema. Als de zin voorafgaat met: 'De badmeester zegt...' voeren de juryleden de opdracht uit. Indien je gewoon een opdracht geeft, mogen de juryleden de opdracht niet uitvoeren. Ze doen niets. Wie fout is, valt af. Wie als laatste overblijft is gewonnen.

VERGELIJKBARE TITELS

- Plotter wil niet zwemmen / Hilde Schuurmans (Clavis 2008)
- Oei! / Leo Timmers (Clavis 2008)
- Lief stout / Nannie Kuiper en Han Janken (Zwijsen 1982)
- Floddertje / Annie M.G. Schmidt, Fiep Westendorp (ill.) (Querido 1973)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.